

Phát triển môi trường học tập thân thiện cho học sinh trong nhà trường phổ thông

Đặng Thị Thúy Hằng

Trường Trung học cơ sở Phan Bội Châu
Đường ĐHT 30, khu phố 4, phường Đông Hưng Thuận,
quận 12, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam
Email: danghangpbc12@gmail.com

TÓM TẮT: Trong nhà trường phổ thông, học sinh dành phần lớn thời gian để học tập cùng với giáo viên và các bạn tại trường, nơi học sinh tiếp nhận kiến thức, kỹ năng và thái độ từ chương trình giáo dục phổ thông, làm nền tảng phát triển năng lực trong các lĩnh vực khác nhau trong tương lai, là nơi học sinh hình thành và phát triển nhân cách, phương pháp học tập, hành vi ứng xử tích cực giữa bản thân với mọi người và môi trường xung quanh. Do vậy, môi trường học tập thân thiện có tầm quan trọng không nhỏ trong việc hoàn thiện phẩm chất và năng lực cho học sinh. Bài viết trình bày một số nội dung liên quan đến vai trò và giải pháp phát triển môi trường học tập thân thiện, làm cơ sở lý luận cho các nghiên cứu tiếp theo và là thông tin cơ bản để các trường phổ thông lựa chọn nội dung, cách tiếp cận phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh của nhà trường trong phát triển môi trường học tập thân thiện và đặc biệt là hình thành chân dung người học sinh đáp ứng chương trình giáo dục phổ thông mới.

TỪ KHÓA: Môi trường học tập thân thiện; môi trường học tập tích cực; bầu không khí học tập.

→ Nhận bài 04/12/2018 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 20/01/2019 → Duyệt đăng 25/01/2019.

1. Đặt vấn đề

Môi trường học tập (MTHT) thân thiện đóng vai trò quan trọng đối với quá trình giáo dục (GD) nhân cách cho học sinh (HS). HS được đối xử công bằng, được lắng nghe, được tôn trọng và được bảo vệ trước những vấn đề mà HS bày tỏ, gặp phải. Trường học có MTHT thân thiện phải là nơi luôn có diện mạo chào đón, thu hút HS đến trường. Trong quá trình học tập, HS được tham gia các hoạt động học tập như một chủ thể và giữ vai trò trung tâm. MTHT thân thiện tạo động lực học tập tích cực cho HS và tạo điều kiện thúc đẩy giáo viên (GV) nâng cao chất lượng dạy học. Mỗi GV cần xác định rõ vai trò của MTHT để xây dựng kế hoạch, tổ chức cho HS cùng với GV xây dựng MTHT tích cực, an toàn, lành mạnh và thân thiện. Do vậy, MTHT thân thiện có tác động quan trọng đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của HS và có ý nghĩa đặc biệt quan trọng để hướng đến một nền GD toàn diện. Bài viết này sẽ trình bày một số vấn đề liên quan đến phát triển MTHT thân thiện trong nhà trường phổ thông.

2. Nội dung nghiên cứu

Những năm gần đây, phong trào xây dựng trường học thân thiện, xây dựng MTHT thân thiện, HS tích cực diễn ra rộng khắp ở các trường phổ thông theo Chỉ thị số 40/2008/CT-BGDĐT ngày 22 tháng 7 năm 2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) về việc phát động phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, HS tích cực” trong các trường phổ thông giai đoạn 2008-2013; Nghị định số 80/2017/NĐ-CP ngày 17 tháng 7 năm 2017 của Chính phủ quy định về môi trường GD an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường và Quyết định số 5886/QĐ-BGDĐT ngày 28 tháng 12 năm 2017 của Bộ GD&ĐT

ban hành chương trình hành động phòng, chống bạo lực học đường trong các cơ sở GD mầm non, GD phổ thông và GD thường xuyên giai đoạn 2017-2021.

Từ việc triển khai các nội dung nói trên, một số nghiên cứu đã chỉ ra điểm mạnh và điểm yếu của MTHT trong nhà trường phổ thông hiện nay như: Nghiên cứu của Trần Hằng Lý (2018) về các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi gây hấn của HS trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Nghệ An gồm 5 yếu tố chủ quan (nhận thức sai lầm của HS, cảm xúc khi bị hắt hủt, mức độ căng thẳng tâm lý, kỹ năng giao tiếp và kỹ năng giải quyết vấn đề) và 3 yếu tố khách quan (mối quan hệ bạn bè, ứng xử của cha mẹ khi HS mắc lỗi và mối quan hệ với cha mẹ). Kết quả cho thấy, hành vi gây hấn liên quan chủ yếu đến hiện tượng tâm lý cá nhân và xã hội của HS và có sự khác biệt có ý nghĩa thống kê giữa các yếu tố chủ quan và các yếu tố khách quan [1]; Trần Thị Thùy Dương (2018) đề cập đến tính cố kết trong nhóm chính thức của HS lớp 9, trong đó tác giả trình bày thực trạng bầu không khí trong lớp học, vai trò lãnh đạo của ban cán sự lớp, thái độ các thành viên trong lớp đối với một thành viên, quan hệ giữa các thành viên, quá trình hoạt động của các thành viên tới hoạt động chung, thái độ tham gia các hoạt động chung, mức độ quan tâm của các chủ thể quản lý và ý kiến đề xuất của HS trung học cơ sở về biện pháp xây dựng một tập thể lớp vững mạnh. Kết quả nghiên cứu cho thấy, sự cố kết nhóm trong nhóm chính thức của HS ở mức độ tương đối cao và thể hiện một chính thể thống nhất có sự liên kết khá chặt chẽ. Hoạt động nhóm diễn ra thường xuyên liên tục và đạt được nhiều thành tích cao, quan hệ tình cảm của các thành viên rất gắn bó, thân thiết [2] và Cao Hồng Nam (2018) đề xuất biện pháp quản lý hoạt động GD kỹ năng sống cho HS các trường trung học cơ sở quận Thốt Nốt,

thành phố Cần Thơ như một yếu tố hỗ trợ tạo ra MTHT thân thiện trong nhà trường [3].

2.1. Môi trường học tập thân thiện trong nhà trường

2.1.1. Khái niệm môi trường học tập

Môi trường là toàn bộ các yếu tố tự nhiên và xã hội hiện hữu, ảnh hưởng đến đời sống và nhân cách con người. Môi trường bao quanh con người, gồm môi trường tự nhiên và môi trường xã hội. Môi trường tự nhiên gồm khí hậu, đất, nước, sinh thái,... Môi trường xã hội là các điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa,...[4]. Môi trường học đường có thể được định nghĩa là MTHT và các mối quan hệ được tìm thấy trong cộng đồng nhà trường và trường học. MTHT tích cực tồn tại khi tất cả các thành viên của cộng đồng trường học cảm thấy an toàn, được quan tâm và chấp nhận, thúc đẩy các hành vi và can thiệp tích cực. Các nguyên tắc công bằng và GD hòa nhập được đưa vào MTHT để hỗ trợ MTHT tích cực và văn hóa tôn trọng lẫn nhau. MTHT tích cực là một thành phần quan trọng trong việc ngăn chặn những hành vi không thích hợp [5].

MTHT là tổng hòa các mối quan hệ cá nhân trong một trường học. Khi các mối quan hệ này được thiết lập trong sự chấp nhận và hòa nhập lẫn nhau, được mô hình hóa bởi tất cả thì một nền văn hóa tôn trọng trở thành chuẩn mực [6]. MTHT gồm tập hợp các yếu tố ảnh hưởng đến việc dạy và học, là nơi diễn ra quá trình học tập bao gồm môi trường vật chất và môi trường tinh thần: Môi trường vật chất là toàn bộ không gian (trong và ngoài phòng học), nơi diễn ra quá trình dạy – học, mà ở đó có các yếu tố như bảng, bàn ghế, ánh sáng, âm thanh, không khí, cách sắp xếp không gian phòng học,...; Môi trường tinh thần là toàn bộ mối quan hệ tác động qua lại giữa GV, HS, nhà trường, gia đình và cộng đồng [4].

2.1.2. Khái niệm môi trường học tập thân thiện

Học tập thân thiện với trẻ em là một môi trường mà trẻ em có quyền học hỏi hết khả năng của mình trong một môi trường an toàn và thân thiện, với mục đích cải thiện sự tham gia và học tập của mỗi trẻ em ở trường thay vì tập trung vào sách vở các môn học và các kì thi [6].

Trường học thân thiện với trẻ em tập trung vào trẻ em và lấy trẻ em làm trung tâm, đảm bảo MTHT lành mạnh và an toàn, loại bỏ định kiến giới và khuyến khích trẻ tham gia. MTHT của các trường học thân thiện với trẻ em được đặc trưng bởi sự công bằng, cân bằng, tự do, đoàn kết, không bạo lực, quan tâm đến sức khỏe thể chất, tinh thần và cảm xúc thúc đẩy sự phát triển về kiến thức, kĩ năng, thái độ, giá trị, đạo đức để trẻ em có thể sống và học tập với nhau một cách hài hòa. Một trường học thân thiện với trẻ em nuôi dưỡng một đứa trẻ thân thiện với trường học, hỗ trợ trẻ em phát triển và một cộng đồng thân thiện với trường học [8].

MTHT thân thiện là trẻ em thân thiện và GV thân thiện; nhấn mạnh tầm quan trọng của HS và GV học tập cùng nhau như một cộng đồng học tập; đặt trẻ em vào trung tâm của việc học và khuyến khích sự tham gia tích cực của

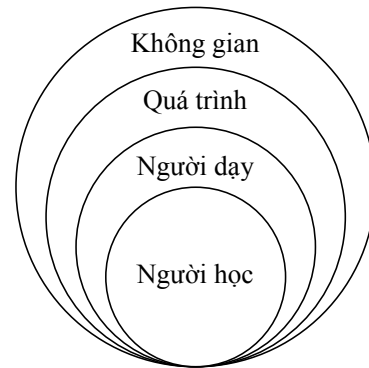
chúng vào việc học và đáp ứng nhu cầu và sở thích của người tạo dựng nên MTHT thân thiện để họ mong muốn và có khả năng mang đến cho trẻ em cách GD tốt nhất có thể [6]. Kiều Thị Bích Thủy và Nguyễn Trí (2006) đưa ra 6 yếu tố chính của MTHT thân thiện là lành mạnh, thân thiện, an toàn, vệ sinh, hiệu quả và có sự tham gia tích cực của cộng đồng. Chúng tôi cho rằng, MTHT thân thiện là MTHT mà ở đó trẻ được tạo điều kiện để học tập có kết quả, được an toàn trong sự bảo vệ, được công bằng và dân chủ, được phát triển sức khỏe thể chất và tinh thần. Trường học có MTHT thân thiện là trường học có:

- **Môi trường vật chất:** An toàn, vệ sinh, lành mạnh, có công trình vệ sinh, nước sạch, hàng rào, cây xanh, thảm cỏ, sân chơi, bãi tập, có phòng học đủ ánh sáng, bàn ghế phù hợp, có các phương tiện tối thiểu cho việc dạy và học,...

- **Môi trường tinh thần:** Thân ái, chan hòa, bình đẳng, không phân biệt tôn giáo, dân tộc, gia đình, không có tệ nạn xã hội; thầy cô giáo thân thiết với trẻ, khuyến khích HS học tập và phát triển [4].

2.2. Tầm quan trọng của môi trường học tập thân thiện

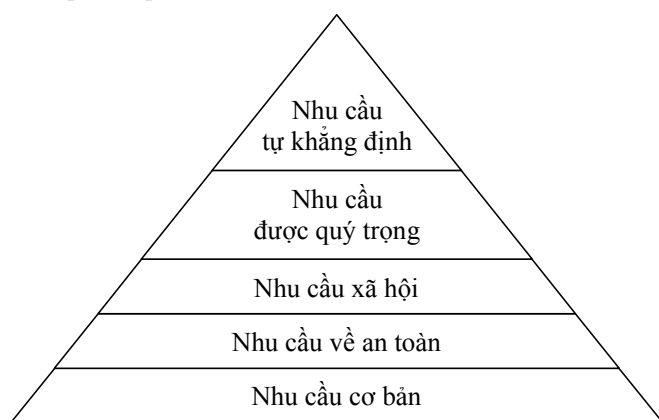
Môi trường góp phần tạo nên mục đích, động cơ, cung cấp phương tiện cho hoạt động và giao tiếp của HS. Nhờ đó, mỗi HS chiếm lĩnh được những tri thức, kĩ năng, kĩ xảo, thái độ, hành vi và thói quen tốt đẹp trong học tập và cuộc sống. GV cần đánh giá đúng vai trò của môi trường GD đối với việc học tập, rèn luyện của HS, trên cơ sở đó tích cực tổ chức cho HS và cùng với HS, GV và cán bộ khác trong nhà trường cải tạo và xây dựng MTHT theo hướng tích cực, an toàn và thân thiện với mọi HS [4] (xem Hình 1).

Hình 1: Người học đóng vai trò trung tâm trong MTHT

MTHT thân thiện hướng đến chuẩn chất lượng, giải quyết các yếu tố ảnh hưởng đến quyền lợi của HS, người thụ hưởng chính trong hoạt động GD trong nhà trường; là MTHT lấy người học làm trung tâm; hỗ trợ HS trải nghiệm GD đa dạng, phong phú; hỗ trợ HS an tâm đến trường và tự tin hoàn thành chương trình học để học tiếp chương trình cao hơn; tạo điều kiện cho HS hưởng được một nền GD chất lượng có khả năng tiếp cận với các nền GD tiên tiến. Qua đó, HS có thể phát triển toàn diện, phát huy hết tiềm năng của mình. GV phải tập trung vào thiết lập môi trường lớp học và các mối quan hệ đáp ứng tốt nhất hành vi nhận thức tạo môi trường hợp tác nhằm điều chỉnh cách học,

cách nghĩ của HS. Từ đó, HS tự điều chỉnh hành vi của mình phù hợp với MTHT thân thiện (xem Hình 2).

Hình 2: Tháp nhu cầu của Maslow [10]

Xét mô hình tháp nhu cầu 5 tầng của Maslow (Hình 2), ở 2 tầng thấp nhất nhu cầu cơ bản (nhu cầu sinh lí hoặc nhu cầu của cơ thể) và nhu cầu về an toàn, chúng ta thấy rằng nhu cầu cơ bản cần có những sinh hoạt tối thiểu cho bản thân để tồn tại như ăn, uống, ngủ, nghỉ, thờ,... và nhu cầu về an toàn như bản thân cần bảo vệ mình trước những nguy hiểm, mong muốn có môi trường ổn định, an toàn, được che chở,...

2.3. Phát triển môi trường học tập thân thiện

MTHT thân thiện trong nhà trường hàm ý MTHT tích cực, MTHT hiệu quả, MTHT sáng tạo, MTHT hỗ trợ, bầu không khí học tập,... với định hướng tập trung vào người học; sự tương tác giữa người học và người dạy, giữa người học với người học, giữa con người với môi trường và chất lượng đầu ra của người học là sự phát triển về thể chất, tinh cảm, trí tuệ, thẩm mỹ; hình thành, phát triển nhân cách và đạt được kết quả học tập mong đợi.

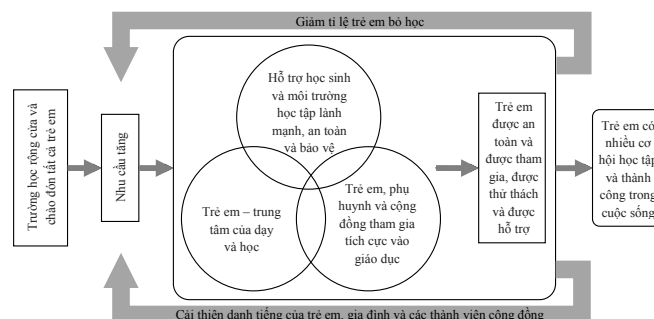
Tạo ra MTHT thân thiện, tích cực rất quan trọng trong hoạt động giảng dạy hiệu quả của GV. GV có điều kiện tạo cơ hội tốt nhất cho HS phát huy khả năng làm chủ kiến thức, quản lí hoạt động học tập trong lớp học, tuân thủ quy định, kỉ luật của nhà trường. MTHT tốt giúp HS tăng cường, thúc đẩy và được khuyến khích học tập; là nơi HS có thể duy trì hành vi ứng xử ở mức tối thiểu, tạo cho HS cơ hội suy nghĩ, ứng xử và hành động theo cách thân thiện, tích cực và phù hợp với MTHT đang diễn ra.

Hiện nay, có rất nhiều nghiên cứu liên quan đến MTHT theo nhiều cách tiếp cận khác nhau như đặc tính thân thiện, tích cực, hòa nhập, hiệu quả, sáng tạo,... nhưng nội dung các MTHT này vẫn hàm ý và giao thoa lẫn nhau. Trong đó, các thành phần chính cấu thành MTHT tương ứng vẫn đang được tranh luận. Trong nội dung này, chúng tôi trình bày 3 khía cạnh chính phát triển MTHT thân thiện gồm MTHT thân thiện, MTHT tích cực và bầu không khí học tập.

Về MTHT thân thiện: Keep (2002) đã gợi ý cách quan trọng mà GV trong trường có thể được sử dụng để tạo MTHT hỗ trợ HS:

- Xây dựng cộng đồng lớp học vững mạnh: GD trong lớp cho phép HS mạnh dạn hơn và có thể kết nối lẫn nhau.

- Động lực của HS: Yếu tố quan trọng dẫn đến thành công của HS là động lực, bất kì mức độ động lực nào đối với HS đều có thể ảnh hưởng đến tính tích cực hoặc tiêu cực trong quá trình học tập [11] (xem Hình 3).

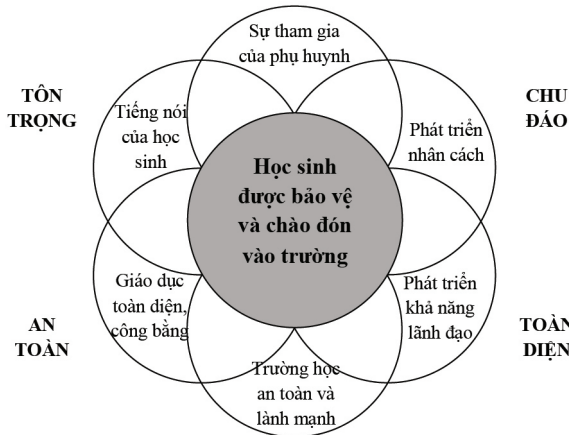
Hình 3: Mô hình trường học thân thiện với trẻ em trong sự biến đổi của Unicef [12]

Unicef (2009) trong báo cáo đánh giá trường học thân thiện với trẻ em ở Thái Lan đã đưa ra khung khái niệm mô hình trường học thân thiện với trẻ em trong sự biến đổi (Hình 3) cho thấy việc áp dụng ba nguyên tắc (3 vòng tròn) dẫn đến chất lượng GD và kết quả học tập tích cực của HS. Trong một trường học, các phương pháp sư phạm lấy trẻ làm trung tâm được thực hiện trong một MTHT lành mạnh, an toàn và bảo vệ, khuyến khích sự tham gia dân chủ của trẻ em, phụ huynh và cộng đồng. Trẻ em được an toàn, được tham gia, được thử thách và được hỗ trợ. Sự năng động này đưa đến HS có cơ hội học hỏi và thành công hơn trong cuộc sống, dẫn đến giảm tỉ lệ bỏ học vì HS và gia đình HS cảm nhận được giá trị tích cực của trường học [12].

Về MTHT tích cực: Wilson-Fleming và Wilson-Younger (2012) cho rằng, để tạo MTHT tích cực, GV đặt kì vọng kết quả cao vào đầu năm để đảm bảo MTHT tích cực. Khi đó, HS sẽ có ý thức về quyền và trách nhiệm của bản thân trong mỗi hành động, cho phép HS tự đưa ra quyết định học tập của mình. GV phải giải thích tại sao kì vọng là quan trọng, tuân thủ kì vọng trong suốt năm học và tuân thủ cấu trúc hướng dẫn đặt ra khi bắt đầu năm học; khuyến khích sự tham gia của HS trong lớp học bằng những cư xử và hành động thích hợp với cơ chế, cấu trúc lớp học và tạo bầu không khí lớp học thân thiện; khuyến khích sự tham gia của phụ huynh trong học tập của HS là yếu tố đóng vai trò quan trọng trong thành tích học tập của HS và trong sự thành công của MTHT tích cực (như những chuyến đi thực tế, tự học); sử dụng lời khen ngợi và phản hồi đúng mực và tôn trọng HS. Một MTHT học tích cực là một công cụ quan trọng để thiết lập một năm học thành công và hiệu quả. Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến MTHT tích cực. Tuy nhiên, điều quan trọng là GV tạo ra một MTHT tích cực để khuyến khích sự phát triển của HS. Một MTHT tích cực nâng cao khả năng học tập và làm việc hiệu quả của HS trong và ngoài lớp học [13]. Sithole (2017) khẳng định tạo MTHT tích cực là một thành tố quan trọng trong dạy và học. Cả GV và HS đều phải có trách nhiệm đóng góp cho sự phát triển của MTHT tích cực [14].

Các nguyên tắc thúc đẩy MTHT tích cực tại các trường học ở Ontario là:

- Mọi người đều có vai trò trong việc xây dựng MTHT thân thiện, tích cực và hòa nhập. Thành công phụ thuộc vào sự tham gia tích cực của lãnh đạo nhà trường, cán bộ, giảng viên, HS, phụ huynh/người giám hộ và các thành viên cộng đồng, những người cam kết chung tầm nhìn, phát triển một cộng đồng trường học an toàn, chu đáo và hỗ trợ.
- Xây dựng MTHT tích cực đòi hỏi phải tập trung vào việc phát triển các mối quan hệ lành mạnh và tôn trọng trong cộng đồng nhà trường - giữa HS, giữa người lớn và giữa người lớn và HS.
- Xây dựng MTHT tích cực có nghĩa là áp dụng các nguyên tắc công bằng và GD hòa nhập trong tất cả các khía cạnh của MTHT để HS hạnh phúc và thúc đẩy quá trình học tập tích cực của HS.
- Không có giải pháp duy nhất nào có thể đảm bảo việc tạo ra và duy trì MTHT tích cực. Thành công đòi hỏi một nỗ lực liên tục, toàn diện và hợp tác từ tất cả các bên liên quan [6] (xem Hình 4).

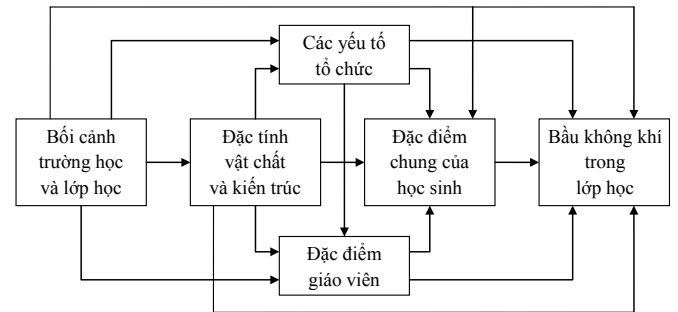
Hình 4: Xây dựng mối quan hệ tôn trọng và lành mạnh giữa các thành viên trong nhà trường ở Ontario [6]

Về bầu không khí học tập: Sithole N, (2017) cho rằng, các GV có trách nhiệm và đảm bảo tạo ra MTHT chứa đựng cảm xúc – xã hội và quan hệ liên văn hóa, là một phần của môi trường học đường; thúc đẩy môi trường hài hòa, tổ chức và sắp xếp đồ dùng, bố trí chỗ ngồi trong lớp để khuyến khích sự tương tác của HS với nhau, cho phép HS đóng góp ý kiến vào quá trình học tập; tạo môi trường giao tiếp thân thiện giữa HS và GV thúc đẩy HS đối xử bình đẳng với nhau và với môi trường xung quanh (giữ gìn trang thiết bị, vật chất trong lớp học). Bản chất của trường học là bầu không khí học tập. Một bầu không khí học tập tích cực thúc đẩy HS học tập, phát triển và có động lực học tập tốt hơn; góp phần tạo cảm giác an toàn về mặt xã hội, cảm xúc và thể chất cho HS [14].

Moos (1979) đưa ra mô hình các yếu tố quyết định bầu không khí lớp học (Hình 5), trong đó “Bối cảnh trường học và lớp học” là yếu tố ảnh hưởng đến bầu không khí lớp học, tuy nhiên cấp độ phù hợp để quan sát và đánh giá bầu không khí học tập là lớp học [16]. Văn hóa học tập thường được

sử dụng thay thế cho bầu không khí học tập. Tuy nhiên, bầu không khí học tập ở đây đề cập đến những trải nghiệm và cảm xúc cá nhân mà HS, GV và các thành viên trong trường có được về trường học, trong khi văn hóa học tập điển hình gắn với môi trường vật chất và xã hội lâu dài cũng như các giá trị hoặc niềm tin của nhà trường chia sẻ giữa các cá nhân theo thời gian (xem Hình 5).

Một cách khác để phân biệt hai thuật ngữ “*văn hóa học tập*” và “*bầu không khí học tập*” là bằng cách phân loại bầu không khí như “*thái độ hoặc tâm trạng*” của nhà trường và văn hóa như “*tính cách hay giá trị*” của nhà trường. Bầu không khí dựa trên nhận thức, trong khi văn hóa dựa trên các giá trị và niềm tin chung [17]. Theo cách này, bầu không khí là cách mọi người “*cảm thấy*” trong trường học và văn hóa là một ý thức sâu sắc hơn về cách mọi người “*hành động*” trong trường học. Mặc dù cả hai bầu không khí học tập và văn hóa học tập rất quan trọng trong việc tìm hiểu môi trường học đường và kinh nghiệm của HS. Bầu không khí học tập được quan tâm và nhấn mạnh vì nó là một yếu tố xây dựng nên văn hóa học tập [18].

Hình 5: Mô hình các yếu tố quyết định bầu không khí lớp học của Moos (1979) [16]

Việc tạo ra MTHT tốt cung cấp cho HS bầu không khí thuận lợi cho việc học tập. Bầu không khí trong lớp học tốt thúc đẩy MTHT và giảng dạy; được xem là yếu tố góp phần vào việc dạy tốt và học tốt; cải thiện hành vi, năng lực và thành tích của HS. Qua đó cho thấy, MTHT và thành tích học tập của HS được gắn kết chặt chẽ.

Kết quả của MTHT thân thiện được nhìn thấy từ sự tương tác của HS, GV, trang thiết bị và cơ sở vật chất của trường học. MTHT thân thiện sẽ thúc đẩy việc học và có tác động tích cực đến thành công của HS. HS cần được truyền cảm hứng trong không gian nhẹ nhàng, thoáng mát và nội dung học tập chứa đựng những ứng dụng thực tiễn gắn liền với bài học, những câu chuyện liên quan đến khát vọng của HS. Bàn ghế bố trí trong lớp học có thể sắp xếp linh hoạt, đa dạng đáp ứng nhiều loại hình học tập khác nhau phù hợp với mục tiêu từng môn học thay vì các bàn dài cố định. Cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại hoặc một không gian đẹp khiến HS cảm thấy thoải mái khi học ở trường, giúp HS ý thức và hình thành một số giá trị văn hóa trong học tập. Do vậy, các trường phổ thông cần có giải pháp phát triển MTHT, tạo bầu không khí thân thiện, tích cực cho HS tham gia vào quá trình học tập trong và ngoài nhà trường.

3. Kết luận

MTHT thân thiện tạo động lực cho HS học tốt hơn, thúc đẩy sự tôn trọng lẫn nhau, tương tác tích cực với các bên liên quan. Bài viết trình bày ba khía cạnh liên quan đến MTHT thân thiện gồm MTHT thân thiện, MTHT tích cực và bầu không khí học tập để thấy rằng kết quả học tập có liên quan tích cực đến đặc điểm và tính chất của MTHT

thông qua tính cố kết, sự hài lòng của HS, sự nhận thức của HS trong tham gia lớp học và khả năng tự học, tự điều chỉnh và tự làm chủ bản thân; cơ sở vật chất và sự tham gia của các bên liên quan. Qua đó, các trường phổ thông lựa chọn nội dung, cách tiếp cận phát triển MTHT thân thiện phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh của trường nhằm đạt được kết quả tốt nhất.

Tài liệu tham khảo

- [1] Trần Hằng Ly, (2018), *Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi gây hấn của học sinh trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Nghệ An*, Tạp chí Giáo dục, Số 433 (1), tr.17-20, 26.
- [2] Trần Thị Thùy Dương, (2018), *Thực trạng tính cố kết trong nhóm chính thức của học sinh lớp 9 Trường Trung học cơ sở Sa Đéc, thị xã Phú Thọ, tỉnh Phú Thọ*, Tạp chí Giáo dục, Số 431 (1), tr.21-26.
- [3] Cao Hồng Nam, (2018), *Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường trung học cơ sở quận Thốt Nốt, thành phố Cần Thơ*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt, Kỳ 2, tr.27-33.
- [4] Kiều Thị Bích Thủy, Nguyễn Trí, (2006), *Xây dựng môi trường học tập thân thiện*, Dự án Tiểu học Bạn hữu trẻ em, Bộ Giáo dục và Đào tạo.
- [5] Hall B - Roach C - Roy B, (2015), *Fostering a Positive School Climate: Implementing a Bias-Free Approach*, Vol IV, Issue 5, ISSN 1922-2394, Ontario.
- [6] Otario, (2011), *Promoting a Positive School Climate: A Resource for Schools*, ISBN 978-1-4435-4639-3.
- [7] www.sparc.pk.org/2015/Brochures-2014/Child%20Friendly%20Schools%20English.pdf
- [8] Kingdom of Cambodia, (2007), *Child Friendly School Policy*.
- [9] https://www.rcoa.ac.uk/system/files/AaE-INTRO-ARTICLE1_0.pdf
- [10] Uysal H. T - Aydemir S - Genc E, (2017), *Chapter 23 – Maslow's Hierarchy of Needs in 21st Century: The Examination of Vocational Differences*, Researches on Science and Art in 21st Century Turkey.
- [11] Keep G, (2002), *Building that teaches*, The Educational Facilities Planner 37(2), pp.18-22.
- [12] Unicef, (2009), *Child Friendly Schools Evaluation: Country Report for Thailand*, Evaluation Report, New York.
- [13] Wilson-Fleming L - Wilson-Younger D, (2012), *Positive Classroom Environments = Positive Academic Results*, Alcorn State University.
- [14] Sithole N, (2017), *Promoting a Positive Learning Environment: School Setting Investigation*, Master of Education with Specialisation in Curriculum and Instructional Studies, University of South Africa.
- [15] <https://www.edu.gov.mb.ca/k12/specedu/fas/pdf/3.pdf>
- [16] Moos R. H, (1979), *Evaluating Educational Environments*, Jossey-Bass.
- [17] Gruenert S, (2008), *They are not the same thing. National Association of Elementary School Principals*. <http://www.naesp.org/resources/2/Principal/2008/M-Ap56.pdf>.
- [18] Kane E - Hoff N - Cathcart A - Heifner A - Palmon S - Peterson R. L, (2016), *School Climate and Culture*, University of Nebraska-Lincoln.
- [19] Ban Tuyên giáo Trung ương – Ban Kinh tế Trung ương, (2014), *Đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo Việt Nam*, NXB Chính trị Quốc gia.

DEVELOPING THE FRIENDLY LEARNING ENVIRONMENT FOR STUDENTS IN GENERAL EDUCATION SCHOOLS

Dang Thi Thuy Hang

Phan Boi Chau Secondary School
DHT 30 Street, quarter 4, Dong Hung Thuan ward,
district 12, Ho Chi Minh City
Email: danghangpbc12@gmail.com

ABSTRACT: *In general schools, most learners spend their time studying with teachers and friends in schools where they achieve the basic knowledge, skills and attitudes of general education program as a foundation to develop the competences in different fields in the future, schools are also the places where learners form and develop their personalities, learning methods and positive behaviors between themselves and others in surrounding environment. Therefore, a friendly learning environment is of great importance to perfect qualities and competencies for students. The paper presents a number of contents related to the role and solutions of developing the friendly learning environment which can be used as the rationale for further research as well as the basic information for schools to select contents and approaches appropriate to the conditions and circumstances of the schools in developing the friendly learning environment and especially building learners' images to satisfy requirements of the new general education program.*

KEYWORDS: *Friendly learning environment; positive learning environment; learning climate.*